

zonova

Bestuurlijke reactie Zonova op rapport *Achterstelling en discriminatie in het Amsterdamse onderwijs*

Amsterdam, 23 oktober 2024

De Vrije Universiteit Amsterdam (VU) heeft [onderzoek](#) verricht naar een zeer belangrijk vraagstuk: achterstelling en discriminatie in het Amsterdamse onderwijs. Dat onderzoek heeft ook betrekking op het basisonderwijs in Amsterdam Zuidoost en de 19 basisscholen van Stichting Zonova. Daarnaast presenteert de Kinderombudsman Metropool Amsterdam in Zuidoost op 20 november haar rapport over discriminatie en racisme op basis van haar [kinderrechtenscan](#).

Het rapport van de VU is schokkend. Uit hun (kwalitatieve) onderzoek blijkt dat er niet alleen sprake is van discriminatie, achterstelling en racisme in het onderwijs – maar ook dat dit veel pijn, verdriet en boosheid veroorzaakt. Het zorgt ervoor dat kinderen en hun ouders zich onveilig en onprettig (kunnen) voelen op school en niet altijd zichzelf kunnen zijn. Terwijl het bieden van een veilige (leer)omgeving een van de kerntaken is van een (basis)school.

De kinderen en ouders van kleur en/of met een migratieachtergrond die met de onderzoekers van de VU (en de Kinderombudsman) hebben gesproken, staan niet op zichzelf. In 2023 gingen vele ouders in Zuidoost de straat op tijdens de 'Walk of Education'. Ze waren ontevreden over de kwaliteit van het onderwijs, maar ook over de veiligheid op de school van hun kinderen. Sinds de start van Dave Ensberg-Kleijkers als bestuurder van Zonova (26 maart jl.) heeft hij met vele ouders, maar ook met het Oudercollectief in Zuidoost, gesprekken gevoerd. Elke vrijdag is er op zijn kantoor een inloopspreekuur voor ouders, waar regelmatig gebruik van wordt gemaakt. In veel van die gesprekken komt het vraagstuk van achterstelling, discriminatie en racisme terug. Verdrietige verhalen met een voelbare pijn. Pijn die bovendien vaak meerdere generaties teruggaat: de ouders van kinderen die nu worden achtergesteld of gediscrimineerd, hebben dat vaak zelf ook in hun jeugd ervaren. En hun ouders weer in hun jeugd. Dit komt met name terug bij Afro-Caribische ouders die nazaat zijn van tot slaaf gemaakten. De doorwerking van het trans-Atlantisch slavernijverleden naar hedendaags racisme is in Zuidoost zichtbaar en merkbaar.

Zonova erkent en herkent het bestaan van achterstelling, discriminatie en racisme in Zuidoost en op basisscholen van Zonova. Ook (h)erkent Zonova de pijn die daarmee gepaard gaat. Om dit structureel te veranderen, neemt Zonova al langere tijd meerdere maatregelen. Namelijk:

1. **Bevorderen van een inclusieve schoolcultuur, waar elk kind en elke ouder zich thuis voelt en zichzelf kan zijn.** Daarvoor werkt Zonova samen met een specialist die bijdraagt aan het meer inclusief maken van ons onderwijs(aanbod en -methoden). Momenteel voert deze specialist een onderzoek uit naar zowel de scholen van Zonova als de voorscholen van onze partner Swazoom Kinderopvang. Er is daarnaast per dit schooljaar een nieuwe werkgroep gevormd binnen Zonova met diverse schooldirecteuren en stafadviseurs over 'Diversiteit, Inclusie en Burgerschap' die moet bijdragen aan het verbeteren van de dagelijkse praktijk. Het merendeel van onze scholen zijn 'Vreedzame Scholen', dat willen we als Zonova ook in de praktijk duidelijk terugzien. Verder is het cruciaal om te blijven investeren in kwalitatief goed onderwijs voor ieder kind, zodat ook 'onder advisering' niet kan voor komen en we het maximale halen uit het unieke talent van ieder kind.

zonova

2. **Investeren in het dekoloniseren van het onderwijs en het opleiden van kinderen tot wereldburgers.** Het onderwijs in Nederland, in Amsterdam en ook in Zuidoost is momenteel té Westers en Eurocentrisch. We leiden onze kinderen niet alleen op voor participatie in de Nederlandse samenleving, maar voor de gehele wereld. Met 173 nationaliteiten in Zuidoost en 78% van de inwoners met een migratieachtergrond, is het niet meer dan logisch dat we alle culturen gelijkwaardig behandelen en niet langer uitgaan van de Nederlandse maat der dingen. We leggen dit ook vast in ons nieuwe strategisch beleidsplan en ook hiervoor maken we gebruik van externe deskundigheid. Het resultaat presenteren we aan het einde van het schooljaar 2024-2025 aan de inwoners van Zuidoost.
3. **Onderzoeken, leren en verbeteren per school.** De situatie met betrekking tot achterstelling, discriminatie en racisme kan per school verschillen. Binnen het schoolteam tussen leerkrachten en andere onderwijsprofessionals, maar ook in de interactie tussen onze medewerkers met ouders en leerlingen bestaan er verschillen. Op alle niveaus streven we naar een veilig en inclusief schoolklimaat. Dit vraagstuk is daarom een belangrijk gespreksonderwerp met ouders en medewerkers via de medezeggenschapsraden, maar ook met de Raad van Toezicht van Zonova en het Oudercollectief in Zuidoost.
4. **In gesprek blijven met kinderen.** Zonova stimuleert ouders en kinderen ook om van het nieuwe spreekuur van de Kinderombudsman gebruik te maken. Vanaf 9 oktober jl. heeft zij elke woensdag een spreekuur in de Crea Kinderclub in de K-buurt (15.00 uur tot 17.00 uur). Kinderen die achterstelling, discriminatie of racisme ervaren op school kunnen met de Kinderombudsman hun verhaal delen. Ook kunnen ze dat uiteraard op school doen bij een juf of meester die ze vertrouwen, maar ook bij hun schooldirecteur. We zijn er graag voor kinderen die gehoord willen worden: iedere stem doet ertoe!